

מסורת הש"ס

(א) [תוספתא ב"ק פ"י ע"ש],
(ב) או משנתו. רש"י, א' צ"ל
מחלוקת, ד' ג"ל לאחזקיה.
ר"מ, ד' י"ב מ"ו.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אלא ב' ואורי'
ד"ק"ל קשה לו הא מה קשה
במחלוקת דקמני ר"ה עד
שיהא שם מקלף הולדה
וקשה הא יש לו מנו דכפר
הכל וא"כ מוכח מיהא השני
ול"ע:

הגהות הב"ח

(א) גמ' (אמר רב הוה
ימינא דהני דחזני ואמר
לו וכו') ת"מ וי"ב ר"ב
והא ג' רש"ס אמר ר"ב
חזני וכו' וכו' (א) שם
הב' לי סתנא א"ל לא
היו: (א) שם שפיר קאמר
ליה מ"ט דהא. ר"ב ג'
תוס' דלא משוי ליה דהא:
(ד) רש"ס ד"ה יתבאר וכו'
החזניו ק"ל וטוען שמכר
לו לא"כ או משכנו בדי
א"ל דהא: (א) ד"ה אמר רב
מ"ה וכו' ט"ל אמר רב הוה
(ו) ד"ה אמר ליה בעל בית
לאומן ה"ד:

מוסף תוספות

א. והיונו טעמא דבשרות
מורה מקצת ודבריה
דאמר (ב"מ ג.) מפני מה
אמרה תורה מורה במקצת
הטענה ישבע דאיתו ונא
מתוך שיכול לכופר בכל.
חזקה אין אדם מעיז פניו
בפני בעל חובו. רש"י.
ג. [ו]הא דלא מסיים בה
אי דאיכא עדים ודא, ודא
משום דאתריותו לישני
דברא פריך ללישנא קמא
אי איכא עדים אפי' ליכא
דא, אחר אמאי יש לו
חזקה, ואי ללישנא בתרא
אי איכא עדים ודא, אחר
אמאי יש לו חזקה. ר"ן.
ג. עין מבינן וכו'.
ד. [ו]כשכר ראשון
סבור שהוא אותו שולח
שנתן חבירו של זה נתן לו
המעות וחבירו נתנו
במעות ואפי' הטלית ביד
האומן מוכר לו ונמצא
שהוא קנין לאומן וכו'
שנתן לזה להשתמש בו
הרשות בידו. יעב"ז.
ה. ומסתמא שלי הוא.
ס. ו. כי אביי היה סובר
שהדין היה נתון לכופס
שיצאנה לפני העדים
וראו אותו כיון שיש עדים
שראו טלית בשטחיתו
ברשותו דאי לאו ידידה
הוא לא מפסיד. סס.

אלא לאו דליכא עדים. עדי מסירה ואע"ג דרעה: וקסני אומן מהימן. דקסני על צעה"כ להציא ראה כרעה ומיוצמא דאזי דאמר לא מהימן היכא דרעה: דליכא עדים ולא ראה. ודברי הכל מהימן דמני אמר לא היו דברים מעולם: הא אחר. איניש צעלמא דלאו

אומן: היכי דמי דבאומן אין לו חזקה ואחר יש לו חזקה: אי דאיכא עדים. שמסר צעה"כ לאומן צפניהם והוא דרעה הטלית עכשיו צידו א"כ היאך דייקנא אחר יש לו חזקה הא כיון דאיכא עדים צדמורת פקדון צא לידו וגם רואין אותו עכשיו צידו דלא מני למימר החזרתיו ק"ל הא ודאי לא מהימן לומר לקוח הוא צידו דמאי שגא מנאריס ואפטרופוס שאין יכולין לומר לקוח הוא צידו והא ליכא למימר דצדאיכא עדים ולא ראה מיירי והלכך אחר חזקה דהא אפילו אומן נמי מהימן לדברי הכל דהא אוקמנן לעיל [ומה:] המפקד אלל חבירו צעדים אין צריך להחזיר לו צעדים ומיגו דמני אמר החזרתיו ק"ל כי אמר נמי לקוח הוא צידו מהימן: אלא לאו דליכא עדים. צעמט מסירה והלכך אע"ג דרואין אנו צידו דאחר יש לו חזקה דכיון דלאו אומן יכול לומר לקוח הוא צידו דמני כל הקונין מטלטלין מחזרתיו שאין צריכין עדים אלא מכיון שהוא ממוחק בו יכול לומר שלי הוא שלקמתי ממך: וקסני אומן אין לו חזקה. היכא דליכא עדים ואיכא ראה כצ"ח: סיובסא דרעה. דלארע לעולם מתימן אומן עד דאיכא מרתי. והשתא שמעינן מהכא

דהמפקד אלל חבירו צעדים אין צריך להחזיר לו צעדים דהא הדר ציה רעה לגבי דאזי ובהמוכר את הצית לקמן (דף ע.) פסקינן שאפילו המפקד אלל חבירו בשטר אין צריך להחזיר לו צעדים. ומדקאמר גמרא אי דאיכא עדים אחר אמאי מהימן מינייה שמעינן דהמפקד אלל חבירו צעדים עדיין ישנו לפקדון צידו לפנינו שאינו יכול לטעון החזרתיו ק"ל (ו) ולטעון שמכר לו אחי"ט אינו נאמן. וה"מ בשארה ומפס אלל אס לא ראה (ותפס) מהימן מיגו דאי צעני.

אמר החזרתיו ק"ל כי אמר מכרת אותם לי נאמן ובצועה. וה"מ שהפקד אלל צעדים אלל אס ראה טליתו ציד חבירו ומכירין בו עדים שהיה של זה הטוען לזה מה טיבו אללך ואמר לו לקוח הוא צידו הוא נאמן דאין זה נאמן לומר הפקדתי אללך מאחר שאין לו עדים. וה"מ שגמא טליתו ציד חבירו שאינו אומן אלל ראה טליתו ציד אומן ואמר אומן לקוח הוא צידו אינו נאמן וא"כ יש לו עדים שלקחו מזה צפניהם (ובא הלה ונטל את שלו) ואע"פ שלא מסר לו צעדים אלל אס לא ראהו צידו נאמן האומן לומר לקוח הוא צידו ואע"פ שמסר לו צעדים דמניגו דמני טעין החזרתיו ק"ל כי אמר נמי לקוח הוא צידו נאמן. וה"מ דאומן אין לו חזקה ככלים שאותו אומן ראו לתקן כגון לצבע בגד לצבוע וטלית לכופס וכן חלוק וכל צגדים בני כיבוס ולעצדן עורות. וה"מ שיש חילוק בין אומן לבעל הצית דבצרים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר אלל דצרים העשויין להשאיל ולהשכיר ל"ש אומן ול"ש כל אדם אס אמר לקוחין הן צידו אינו נאמן בנכס' צבועות (דף ע' מ:): צבים האומן. שנתן לו האומן טלית של

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא מו.

מהימן ואין כאן שום חידוש אלא ודאי איירי צראה ואפ"ה אומן מהימן ומשני לעולם דליכא עדים ולא ראה ולא מני לרישא לשום חידוש אלא משום סיפא דצעי לאשמועינן דינא צנתנה לו תנא נמי רישא כל זמן שהטלית ציד אומן אע"ג דפשיטא היא ואין להקשות צמאי דמשני צדי אומא נקט צסיפא נתנה לו הוה ליה למימני ראהו צידו אע"פ שהטלית ציד אומן דהא לא נחת תנא לאשמועינן מידי צדינא דרעה ולהכי קמני נתנה לו והוא הדין דרעה נמי כנתנה דמי שהיה צריך ליתנה לו על כרחו:

א"ר לאו ד"ר אבא עדים. הקשה ריב"ז דהיכי מניין לאורוי דליכא עדים אס כן אמאי צומנו נצבע ונטול הא אמרינן צריש כל הנשבעין (שטועות דף מה: ושם) דלס שכרו שלא צעדים מתוך שיכול לומר לא שכרתי מעולם יכול לומר לו שכרתי ונתתי ק"ל שכרן *ואור"י דלא קשה מידי דמדל דלפונמא היא התם ועוד דהכא ליכא האי מיגו כיון שמודה במקצת ואי אמר לא שכרתי מעולם הו כופר בכל וחזקה דאין מעש פניו צפני צעל חובו: **א"ר** דאיכא עדים אחר אמאי יש לו חזקה. ונראה דצראה מיירי דאי צלא ראה אומן נמי יש לו חזקה מיגו דאי צעי אמר החזרתיו ק"ל דאין צריך להחזיר לו צעדים אלא ודאי צראה מיירי א"כ אחר אמאי יש לו חזקה כיון דליכא עדים צדמורת פקדון ציד לידו ולא מני למיטען נמי החזרתיו ק"ל שהרי ראה צ ופר"ת נראה

לר"י מאל רחוק על כן לא כנצמתי: **ו**כ"י אין אדם עשוי לומר לאומן מכור ד"י מליתי. וטעה אומן ומכר את של זה שהיה סבור למכור את של חבירו ונתן לו את של חבירו תחתיו אלל אס לא היה עשוי לומר לאומן למכור לא היה מותר מחמת שטעה אומן ונתן את שלו לחבירו דהוי כנחמלפלו לו צצית האלל או צצית המשתה וסופו שחזיר חבירו את שלו לאומן ויחזור ויטעם ממנו טליתו:

הא אית ד"י סחדי דחזיוה גבך. פ"י טלית שהיו צו סימנים כעין שלי¹ ולא שהיה להם טביעות עין שהיו מכירים שהיא שלו: **שפיר** קאמר ל"ה. דלא משוי ראה מ"ט דרעה תניא תימא לרש"ז דמאי צעי למימר אי צעי למימר שפיר קאמר דלא משוי ליה ראה דלא צעי לאפוקי דנחמיה² דמה צריך למימר עלה ראה תניא פשיטא דאי מפיק ליה ויכירוה שהיא שלו דחייב להחזיר שהרי כפר ואמר לא היו דברים מעולם ונראה לו לפרש הכי שפיר קאמר כלומר שטעון טענה זו לא היו דברים מעולם דעל ידי כך לא משוי ליה ראה הולא ולעדים לא היה צה טביעות עין ויכול לומר אחר היה אלל אי הוה טעין לקוח הוא צידו לא היה נאמן דאין לו עוד מיגו דאי צעי אמר החזרתיו ק"ל או לא היו דברים מעולם דירא לומר כן הולא ויש עדים שראו טלית כאותו שהוא שלו צידו והשתא אמי שפיר דקאמר מ"ט ראה תניא כלומר אע"פ שאינה ראה גמורה של טביעות עין אלא שהיו צה סימנים כמו שלו דרעה דקמני צברייתא משמע ליה צכל עיני ראהיה (גמורה) אינו נאמן לומר לקוח הוא צידו: שלח

כלומר בוראי שלא אציקא ק"ל מליחן:

עין משפט גר מצוה

קנו א מ"י פ"ט מהל' טוען הל' ס' סמג עיני
ז' טוע"פ ח"מ ס' פט
ספ"ק א'
קנה ב מ"י פ"ו מהל' גולה הל' ס' סמג עיני
ע' טוע"פ ח"מ ס' קל
ספ"ק א'
קנה ג מ"י ט' טוע"פ ט' ס' ספ"ק א'
ק' ד ה מ"י ט' טוע"פ ט' ס' ספ"ק א'
קפ"א ב מ"י פ"ט מהל' טוען הל' א סמג עיני ז' טוע"פ ח"מ ס'
קל ספ"ק א':

רבינו גרשום

אלא לאו דליכא עדים וקמני האומן מהימן באגריה. היכא דלית ליה עדים וראה לבעל הבית ברישא ותובטא דאביי דאמר היכא דליכא עדים כי ראה מהימן בעל הבית ותפיס ליה ודא הכא אע"ג דראה בעל הבית ביד האומן לא תפיס דהאומן מהימן. וטעמא דליכא דאמר האולי דאיכא תורתא אבל ראה לחוד מהימן האומן דהכא נמי ליכא אלא אחר לחוד: לא לעולם דליכא עדים ולא ראה. משה האומן מהימן אבל אי ראה אע"ג דליכא עדים מצי תפיס דלא מהימן האומן וכדאב"י: הא אחר. כגון סתור יש לו חזקה: היכי דמי אי דאיכא עדים. ששפקידה אצלו וראה בדי אחר אמאי יש לו חזקה. אלא לאו דליכא עדים אע"ג דליכא עדים ודא אחר ויש לו חזקה אבל אומן אין לו חזקה הולא דראה אע"ג דליכא עדים. דבאיכא עדים לא צצית לה לאוקמי דמשום דאיכא למיפרך אחר אמאי יש לו חזקה הולא דאיכא עדים בשלמא לאב"י ניהא משום דליכא עדים מאי מיהא תפיס דאין לו חזקה לאומן אלא לרבה דאמר דבעיני תרתי עדים וראה משה אין לו חזקה אבל אי ליכא עדים אע"ג דראה יש לו חזקה ודא קמני דאין לו חזקה קשיא: נתחלפו כלים בכלים בבית האומן. שחזרו לו האומן כליו של אחר: הרי זה ישתמש בה. זה באותו כלי עד שיבא הלה ויטול את שלו ויחזירו לו את שלו אבל אם נתחלפו לו בבית האכל כ"י: אמר רב חיאי. מפרש מאי איכא בין ורישא לסיפא: וכי אין אדם עשוי לומר לאומן מכור לו טלית. למי ששכבשו ממך דאי עשוי למכור לו וכסבור היה האומן למכור אותו טלית של אחר ומכר טליתו של זה בשגגה ומדעתו נתן לו לזה טלית שאינה שלו עד שיפשט ויראה אחר שלו שמכר. ומש"ה מותר להשתמש בה דמדתו נתן לו משא"כ בין בבית האכל ובבית המשתה: ל"ש. דמותר האומן הוא בעצמו. אבל נתנו לו אשתו ובניו אין משתמש בהן דשלא מרעת יתבי ניהלה: והוא נמי האומן אי יתבי לו: לא אמר. דמשתמש בה: אלא דאמר ליה הא לך טלית זו סתם. משפך דמרת יתביה ניהליה דקא יצא דלא ידידה היא ונתנה לו לישתמש בה: סתריה. טלית: לא היו בריים מעולם. שאין בדי טלית: אפקיניה. טלית אחרינה דאמרת דלא ידיד הוא וניחוינה: אמר איברא. כלומר בוראי שלא אציקא ק"ל מליחן: